

Zájmena

jsou slova, která neoznačují osoby, předměty nebo jejich vlastnosti přímo, ale pouze zastupují podstatná a přídavná jména. Anebo na osoby, zvířata, věci apod. ukazují (nabývají významové určitosti teprve ze situace a situací a souvislosti). Ve větě plní stejné funkce jako tato zastoupená slova.

Podle významu dělíme zájmena na:

- osobní/личные
- zvrtné/возвратное
- přivlastňovací/притяжательные
- ukazovací/указательные: тот, этот
- tázací/вопросительные
- vztažná/относительные: *кто, что, какой, который*
- určovací/определительные: *сам, самый, весь, каждый*
- neurčitá/неопределенные: *кто-то, что-нибудь, кое-что*
- záporná/отрицательные: *никто, никакой, некого, нечего*

Skloňování **osobních zájmen** můžete najít v mluvnici.

Zvrtné zájmeno *себя* nemá 1. pád, vyskytuje se pouze ve třech tvarech *себя, себе, собой*. Na rozdíl od češtiny nikdy nevyjadřuje vzájemnost. Ta se v ruštině vyjadřuje spojením *друг друга*, v němž se skloňuje druhá část: *помогать друг другу, любить друг друга*. Např., Jsou se sebou (navzájem) spokojeni. – Они довольны друг другом.

Přivlastňovací zájmena podle osoby lze rozdělit na *мой (твой, свой), наш (ваш)* – tato zájmena se skloňují oproti 3. osobě *его, ее, их*, která mají jeden tvar pro všechny pády.

написать склонение

Zájmena ukazovací

Zájmeno *этот* ukazuje na bližší předmět, *тот* na vzdálenější předmět. Do skupiny ukazovacích zájmen patří i ***столько***, které se skloňuje následovně

СТОЛЬКО

СТОЛЬКИХ

СТОЛЬКИМ

СТОЛЬКО/СТОЛЬКИХ

О СТОЛЬКИХ

СТОЛЬКИМИ

Zájmena tázací a vztažná patří sem zájmena *кто, что, какой, который, сколько, столько, чей, каков*.

Zájmeno **который, какой** se skloňují jako přídavná jména tvrdá.

Zájmeno **чей** se skloňuje podle přídavných typu *волчий*.

Сколько se skloňuje jako *столько*.

Zájmena **который** se užívá především jako vztažného zájmena ve vedlejší větě: *Книга, которая лежит на столе, переведена на русский язык*. V otázkách se v ruštině na rozdíl od češtiny užívá převážně zájmena **какой**: *Какие языки ты знаешь? Какое сегодня число? НО!!! Который час?*

Zájmena určovací

Zájmeno **весь** má význam všechny, celý, veškerý: *Мы занимались весь день* - Učili jsme se celý den.

Zájmeno **сам** má význam českého sám ve smyslu „bez cizí pomoci“: *Я это сделаю сам* a také význam zdůrazňující: *Я это знаю от самого директора*. Ve významu „samotný, osamělý“ odpovídá českému *sám* ruské **один**: *Я останусь дома одна* – Zůstanu doma sama.

Zájmena **самый, каждый, всякий, другой** se skloňují jako přídavná jména tvrdá.

Самый se užívá:

- při tvoření složeného 3. stupně přídavných jmen: *самый высокий дом*
- při označení těsné blízkosti, krajní hranice: *перед самым обедом, на самом краю*

Zájmena neurčitá se tvoří od zájmen tázacích připojením přípon **-то, либо,нибудь** nebo předpon **кое-, не**. Skloňují se jako zájmena tázací. U zájmen s **кое-** se předložka klade mezi **кое-** a zájmeno: *Кое в чем вы ошиблись*.

Neurčitá zájmena s **-нибудь /-либо** označují předmět neznámý, který není konkrétně určen, s možností výběru: *Посмотрим какой-нибудь фильм*.

Ve větách tázacích, rozkazovacích a podmínkových se zpravidla užívá zájmen s **нибудь**: *Кто-нибудь мне звонил? Принеси какой-нибудь словарь*.

Zájmena s **-то** označují předmět sice neznámý, ale konkrétně určený, vymezený: *Кто-то тебе звонил*. Odpovídá českému někdo, cosi.

Zájmena s **кое-** mají význam ne všechno, ne všichni, leckdo, lecco: *Кое-что мне не понятно* – Ne všemu rozumím/Leccos není jasné.

Zájmena **некто** a **нечто** (jejich paradigma patří záporným zájmenům нечего/некому...) se neskloňují a mají význam kdosi (nějaký), cosi: *Пришел некто Иванов* – Přišel nějaký Ivanov.

Zájmena záporná se tvoří od zájmen tázacích připojením předpony **ни-**:*ничего*. Skloňují se jako příslušná tázací zájmena. Ve spojení s předložkou se předložka klade mezi předponu a zájmeno: *Я ни с кем не говорил. Мы ни о чем не знали*.

Zájmena záporná s přízvučnou předponou **не-** (некого, нечего, некому...) nemají 1. pád. Takové konstrukce mají význam českého není s kým, není od koho, nemám s kým apod. Např. *Не с кем посоветоваться* – *Není s kým se poradit. Нечего бояться* – *Není se čeho bát. Мне нечего читать* – *Nemám co číst*.